LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mk 4, 26-34

Évközi 11. vasárnap („B” év)

A mag kicsírázik és szárba szökken, maga sem tudja hogyan.

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”

(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

A mag kicsírázik és szárba szökken, maga sem tudja hogyan

Abban az időben Jézus ezt mondta a tömegnek: „Isten országa olyan, mint amikor az ember magot vet a földbe. Utána akár alszik, akár ébren van, éjjel vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökken, maga sem tudja hogyan. A föld magától hoz termést: Először szárat, aztán kalászt, majd telt szemet a kalászban. Mikor pedig a termés engedi, az ember mindjárt fogja a sarlót, mert itt az aratás."

Majd folytatta: „Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen példabeszéddel szemléltessük? Olyan, mint a mustármag, amely, amikor elvetik a földbe, kisebb minden más magnál a földön. Mikor azonban elvetik, kikel és minden kerti veteménynél nagyobb lesz. Nagy ágakat hajt, úgyhogy az ég madarai az árnyékában laknak." Sok hasonló példabeszédben hirdette nekik az igét, mert így tudták megérteni. Példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk. Mikor azonban egyedül volt tanítványaival, mindent megmagyarázott nekik.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

26 Καὶ ἔλεγεν Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ὡς ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς

Majd (tovább) beszélt: olyan az Isten országa, mint egy ember, aki elveti a magot a földbe,

27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.

majd alszik, majd felkel éjjel és nappal, és a mag kihajt, majd megnő, ő nem tudja, hogyan.

28 αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρης σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ.

Magától hoz termést a föld: először hajtást, utána kalászt, utána teljes (kifejlett) búzaszemet a kalászban.

29 ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

Amint azonban gyümölcsöt hoz (beérik), rögvest elküldi a sarlót, mert eljött az aratás.

30 Καὶ ἔλεγεν·Πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν

Majd (tovább) beszélt: mihez hasonlítsuk az Isten országát vagy milyen példázatot adjunk elő róla?

31 ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς

A mustármaghoz, amely – amikor a földbe vettetik – kisebb a föld összes magjainál,

32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

majd, amikor elvettetik, felnövekedik és nagyobb lesz minden veteménynél, olyan nagy ágakat hajt, hogy árnyékában az ég madarai fészket rakhatnak.

33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν

És sok hasonló példabeszéddel hirdette nekik az igét, ahogyan képesek voltak felfogni,

34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα.

viszont példabeszéd nélkül nem beszélt nekik. Saját tanítványainak azonban külön mindent elmagyarázott.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA
Szent István Társulat fordítása
Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása
Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás
Károli Gáspár revideált fordítása
Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

26 ET DICEBAT: “SIC EST REGNUM DEI, QUEMADMODUM SI HOMO IACIAT SEMENTEM IN TERRAM

26 **Azután ezt mondta: „Isten országa olyan, mint az az ember, aki magot vet a földbe.**

26 Ezután így szólt: »Az Isten országa olyan, mint amikor az ember magot szór a földbe.

26 ***Így beszélt tovább: „Úgy van az Isten országával, mint azzal az emberrel, aki magot vet földjébe.***

26 *És monda: Úgy van az Isten országa, mint mikor az ember beveti a magot a földbe.*

26 És ezt mondta: – Úgy van az Isten Országa, mint amikor az ember elveti a magot a földbe,

27 ET DORMIAT ET EXSURGAT NOCTE AC DIE, ET SEMEN GERMINET ET INCRESCAT, DUM NESCIT ILLE.

27 **Utána, akár alszik, akár ébren van, éjjel vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökik, maga sem tudja hogyan.**

27 Azután már akár alszik, akár fölkel éjjel és nappal, a mag kikel és növekszik, maga sem tudja, hogyan.

27 ***Akár alszik, akár virraszt, s éjszaka van vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökken, maga sem tudja hogyan.***

27 *És alszik és fölkel éjjel és nappal; a mag pedig kihajt és felnő, ő maga sem tudja miképen.*

27 azután alszik és felkel, éjjel és nappal. A mag sarjad és nő, ő pedig nem tudja, hogyan.

28 ULTRO TERRA FRUCTIFICAT PRIMUM HERBAM, DEINDE SPICAM, DEINDE PLENUM FRUMENTUM IN SPICA.

28 **A föld magától terem, először szárat, aztán kalászt, majd telt szemet a kalászban.**

28 Mert a föld magától termi meg először a hajtást, aztán a kalászt, majd a fejlett szemet a kalászban.

28 ***A föld magától terem, először szárat, aztán kalászt, végül telt szemet a kalászban.***

28 *Mert magától terem a föld, először füvet, azután kalászt, azután teljes buzát a kalászban.*

28 Magától terem a föld, először zöld sarjat, azután kalászt, azután érett magot a kalászban.

29 ET CUM SE PRODUXERIT FRUCTUS, STATIM MITTIT FALCEM, QUONIAM ADEST MESSIS”.

29 **Mikor a termés beérik, rögtön fogja a sarlót, mert itt az aratás.”**

29 Mikor pedig megérett a termés, azonnal sarlót vág bele, mert elérkezett az aratás«.

29 ***Amikor beérett a termés, tüstént nekiereszti a sarlót, mert itt az aratás.”***

29 *Mihelyt pedig a gabona arra való, azonnal sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett.*

29 Amikor pedig a termés engedi, azonnal nekiereszti a sarlót, mert itt az aratás.

30 ET DICEBAT: “QUOMODO ASSIMILABIMUS REGNUM DEI AUT IN QUA PARABOLA PONEMUS ILLUD?

30 **Majd így folytatta: „Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen hasonlattal szemléltessük?**

30 Majd így szólt: »Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen példabeszéddel szemléltessük?

30 ***Majd ismét így folytatta: „Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen hasonlattal szemléltessük?***

30 *És monda: Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Avagy milyen példában példázzuk azt?*

30 És ezt mondta: – Mihez hasonlítsuk az Isten Országát, vagy milyen példázattal szemléltessük?

31 SICUT GRANUM SINAPIS, QUOD CUM SEMINATUM FUERIT IN TERRA, MINUS EST OMNIBUS SEMINIBUS, QUAE SUNT IN TERRA;

31 **Olyan, mint a mustármag. Amikor elvetik a földbe, kisebb minden más magnál.**

31 Olyan az, mint a mustármag. Amikor a földbe vetik, kisebb minden magnál, amely a földön van;

31 ***Olyan az, mint a mustármag. Amikor elvetik a földbe, kisebb minden más vetőmagnál.***

31 *A mustármaghoz, a mely mikor a földbe vettetik, minden földi magnál kisebb,*

31 Olyan, mint a mustármag. Amikor elvetik a földbe, kisebb minden magnál a földön.

32 ET CUM SEMINATUM FUERIT, ASCENDIT ET FIT MAIUS OMNIBUS HOLERIBUS ET FACIT RAMOS MAGNOS, ITA UT POSSINT SUB UMBRA EIUS AVES CAELI HABITARE”.

32 **De aztán, hogy elvetették, egyre nő, és minden kerti veteménynél nagyobb lesz. Akkora ágakat hajt, hogy az égi madarak árnyékában tanyáznak.”**

32 de ha elvetették, felnő és nagyobb lesz minden veteménynél. Olyan nagy ágakat hajt, hogy árnyékában fészkelhetnek az ég madarai.«

32 ***De miután elvetették, felnő, nagyobb lesz minden veteménynél és akkora ágakat hajt, hogy árnyékában fészket rakhatnak az ég madarai.”***

32 *És mikor elvettetik, felnő, és minden veteménynél nagyobb lesz és nagy ágakat hajt, úgy hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak.*

32 De miután elvetették, megnő, és nagyobb lesz minden veteménynél, és olyan nagy ágakat hajt, hogy árnyékában fészket rakhatnak az ég madarai.

33 ET TALIBUS MULTIS PARABOLIS LOQUEBATUR EIS VERBUM, PROUT POTERANT AUDIRE;

33 **Sok hasonló példabeszédben hirdette nekik a tanítást, hogy megértsék.**

33 Sok ilyen példabeszédben hirdette nekik az igét, hogy meg tudják érteni.

33 ***Több ilyen példabeszédben hirdette nekik az igét, amennyire csak föl tudták fogni.***

33 *És sok ilyen példázatban hirdeti vala nékik az ígét, úgy a mint megérthetik vala.*

33 Még sok hasonló példázatban hirdette nekik az igét úgy, hogy megérthették.

34 SINE PARABOLA AUTEM NON LOQUEBATUR EIS. SEORSUM AUTEM DISCIPULIS SUIS DISSEREBAT OMNIA.

34 **Példabeszéd nélkül nem tanított. Mikor tanítványaival magukra maradtak, mindent megmagyarázott nekik.**

34 Példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk; tanítványainak azonban külön megmagyarázta mindegyiket.

34 ***Példabeszéd nélkül nem tanított, de amikor egyedül volt tanítványaival, mindent megmagyarázott nekik.***

[34] *Példázat nélkül pedig nem szól vala nékik; maguk közt azonban a tanítványoknak mindent megmagyaráz vala.*

[34] Példázat nélkül nem is szólt hozzájuk. Maguk között azonban tanítványainak mindent megmagyarázott.

1.3. BEHATÁROLÁS

Mai evangéliumi szakaszunk két példabeszédet tartalmaz és egy összegző, általános záradékot Jézus példabeszédekben történő tanításáról.

A perikópa első verse világossá teszi, hogy az azt megelőző, az igehirdetés meghallgatására vonatkozó figyelmeztető felhívások („amilyen mértékkel mértek..., akinek van, annak még adnak..."- Mk 4,24-25) után most egy önálló példabeszéd következik.

A szakasz végét jelzi a témaváltás. Jézus eddig a tömeghez beszélt, őket tanította, illetve az apostoloknak magyarázta az elhangzottakat, majd alkonyatkor (Mk 4,35) új útra indul a „túlsó partra", és elbocsátja a népet (Mk 4,36), akikhez addig szólt. A váltást nyomatékosítja a szakasz záró versében (Mk 4,34) szereplő általános kijelentés, mely a 4. fejezetben addig történteket összegzi: Jézus a néphez csak példabeszédekben szólt, az apostoloknak viszont mindent elmagyarázott.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az első példabeszéd az ember szerepéről szól az Isten országának építésében. Az ember a folyamat elején és végén kap szerepet, a mag elvetésénél és a termés betakarításánál. A kettő között, a fejlődés és növekedés időszakában titokzatos a hajtóerők forrása, kiléte, ami Istenre utal. A növekedést tehát nem az ember adja, hanem az Úr.

A mustármagról szóló példabeszéd Istennek a szem számára észrevehetetlenül terjedő országának minden mást felülmúló megtartó erejét foglalja hasonlatba. A jelentéktelennek tűnő piciny mag minden másnál nagyobb erőt képvisel. Az Isten erejét. Kifejlett állapotában a terebélyes növény Isten országát jelképezi, amely tartós védelmet (árnyék) és békét biztosít lakóinak (lásd még alább a kulcsszavak elemzésénél).

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

λάχανον (*lákhánon*): vetemény, növény, dugvány (Mk 4,32)

Ez a főnév a λαχαίνω (*lákhájnó*) igéből származik, aminek jelentése ásni. Ezért elsődlegesen olyan növényeket jelent, amiket ember által megművelt területen termesztenek, a magokat, palántákat pedig emberi munkával (ásás útján) helyezik a földbe. Tehát a mustármagból még a mesterségesen gondozott, háziasított növényeknél is nagyobb növény lesz. (ld. még: Mt 13,32; Lk 11,42, Róm 14,2).

κατασκηνόω (*kátászkénoó*): sátrat ver, lakóhelyet készít, fészket rak (Mk 4,32)

Ezt az igét eredetileg a sátorverésre (σκῆνος - sátor), letáborozásra alkalmazták, innen ment át a jelentése a pihenés, élethely, lakás, letelepedés, madarak fészekrakásának leírására. Hangsúlyos a szó jelentésében, hogy tartós menedéket (vö. Ez 17,23; 31,16; Dán 4,12; 4,21) jelent a lakó számára. Máté és Lukács evangéliumának szövegében (Mt 13,32, Lk 13,19) az ég maradarai az ágak közé, nem a növény árnyékába rakják fészküket.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 13,25 Amikor szolgái aludtak, jött az ellensége, és konkolyt szórt a búza közé, aztán elment.

Mt 13,31-32 Egy másik példabeszédet is mondott nekik: „A mennyek országa hasonlít a mustármaghoz, amelyet fogott a gazda és elvetett földjében. Ez kisebb minden más magnál, amikor azonban felnő, nagyobb minden veteménynél, fává terebélyesedik, úgyhogy jönnek az ég madarai, s fészket raknak ágai között."

Mt 13,34-35 Ezeket mind példabeszédekben mondta el Jézus a népnek, s példabeszéd nélkül nem szólt hozzájuk. Így beteljesedett a próféta szava, mely így szólt: Példabeszédre nyitom ajkam, hirdetem, ami a világ teremtésétől fogva el volt rejtve.

Mt 17,20 Ezt felelte: „Mert gyenge a hitetek. Bizony mondom nektek, ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok ennek a hegynek itt: Menj innét oda! – odamegy, s nem lesz nektek semmi sem lehetetlen."

Lk 13,18-19 Aztán így szólt: „Mihez hasonlít az Isten országa, mihez hasonlítsam? Hasonlít a mustármaghoz, amelyet egy ember fogott és elvetette a kertjében. Kikelt, és hatalmas fává terebélyesedett, úgyhogy az ég madarai tanyáztak ágai között."

Jn 16,12 Még sok mondanivalóm volna, de nem vagytok hozzá elég erősek.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Iz 40,18 Kihez hasonlíthatnátok az Istent; és milyen képmást alkothatnátok róla?

Ez 17,23 Izrael magas hegyén ültetem el, s ágakat fejleszt, gyümölcsöt terem, és pompás cédrussá fejlődik. Mindenféle madár alatta lakik, és mindenfajta szárnyas ágai árnyékában pihen meg.

Ez 31,6 Ágai közt rakott fészket az ég minden madara, lombozata alatt ellett az erdő minden vadja, és számtalan nép lakott árnyékában.

Dán 4,9 Lombja gyönyörű, gyümölcse bőséges, és minden élőlény számára ehető. Árnyékot adott a mező vadjainak, ágai közt meg az ég madarai fészkeltek, és minden élőlény róla táplálkozott.

Dán 4,18 lombja gyönyörű, gyümölcse bőséges, és minden élőlény számára ehető, alatta tanyáznak a mező vadjai, és ágai közt fészkelnek az ég madarai

Joel 4,13 Lendítsétek meg a sarlót, mert beért a vetés; gyertek, tapossátok, mert megtelt a sajtó és túlárad a prés: oly nagy a gonoszságuk!

1Kor 3,1 Hozzátok azonban, testvérek, nem szólhattam úgy, mint lelki emberekhez, hanem csak mint testiekhez, mint akik még nem nőttetek fel Krisztusban.

Jak 5,7 Legyetek hát türelemmel, testvérek, az Úr eljöveteléig! Lám, a földműves türelemmel vár a föld drága termésére, míg a korai és a késői eső meg nem érkezik.

Jel 14,15-16 A templomból egy másik angyal jött ki, és nagy szóval kiáltott a felhőn ülőnek: „Ereszd neki sarlódat és arass, mert eljött az aratás ideje, és a vetés már érett a földön." A felhőn ülő a földre vetette sarlóját és learatta a földet.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Nagy Szent Gergely: Hallgassuk meg, mit mond a mi Urunk: *„Ezután így szólt: Az Isten országa olyan, mint amikor az ember magot szór a földbe. Azután már akár alszik, akár ébren jár éjjel és nappal, a mag kikel és növekszik, maga sem tudja, hogyan. Mert a föld magától termi meg először a hajtást, aztán a kalászt, majd a fejlett szemet a kalászban. Mikor pedig megérett a termés, azonnal sarlót vág bele, mert elérkezett az aratás.*" Így működik ez az ember szívében. Hallja a tanítást és azt befogadja. Egyelőre még nem tud szerinte cselekedni és élni, hiszen először hallotta. Majd Isten kegyelméből ez elkezd növekedni, amikor alszik, és amikor ébren van. Miután pedig kellőképpen megérett, felnövekedett, kalászt hajt és abban szemet, azaz jó cselekedeteket terem. Így pedig bő termést hoz, majd pedig elérkezik az aratás és akkor termése szerint bánnak vele. Imádkozzunk hát az Úrhoz, hogy az Ő tanítása mindig szívünkben legyen, arról sose meg ne feledkezzünk, és szerinte való tetteket tudjunk végrehajtani.

Aranyszájú Szent János: Figyeljük meg, mit mond az Úr Jézus: „Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Milyen példabeszéddel szemléltessük? Olyan az, mint a mustármag. Amikor a földbe vetik, kisebb minden magnál, amely a földön van; de ha elvetették, felnő és nagyobb lesz minden veteménynél." Nézzük meg Krisztus Urunkat földi életében és az Ő tanítványait! Bár Ő Isten Fia, mégsem Izrael vezetői között öltött testet, hanem egy istállóban született. Nézzük meg tanítványait, ők is egyszerű sorból származó emberek. Bár a „legkisebbek" Izrael népe körében, mégis naggyá lesznek. Krisztust szenvedései után megdicsőíti az Atya, a tanítványok pedig Krisztustól kapnak hatalmat és a kibontakozó keresztény Egyház vezetői, oszlopai lesznek. Szolgáljunk tehát mi is alázatosan, hogy azután Istentől nyerjük el dicsőségünket!

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

543. Minden ember meghívás kap arra, hogy belépjen az Országba. Ez a messiási ország, melyet először Izrael fiainak hirdettek, minden nép embereinek szól. Aki be akar lépni az Országba, annak el kell fogadnia Jézus szavát.

„Az Úr igéje ugyanis a földbe vetett maghoz hasonlít: akik hittel hallgatják és Krisztus kicsiny nyájához számláltatnak, azok magát az Országot fogadták be; a mag azután saját erejéből csírázik és növekszik egészen az aratásig."

544. Az ország a szegényeké és a kicsinyeké, vagyis azoké, akik alázatos szívvel elfogadták. Jézus küldetése az, hogy „örömhírt vigyen a szegényeknek" (Lk 4,18). Boldognak mondja őket, mert „övék a mennyek országa" (Mt 5,3); az Atya a „kicsinyeknek" akarta kinyilatkoztatni azt, ami rejtve marad a bölcsek és az okosok előtt. A jászoltól a keresztig Jézus megosztja életét a szegényekkel; ismeri az éhséget, a szomjúságot és a nélkülözést. Sőt, azonosítja magát minden szegénnyel, és az irántuk tanúsított tevékeny szeretetet teszi az országába belépés föltételeül.

545. Jézus az Istenország asztalához hívja a bűnösöket: „Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket" (Mk 2,17). Megtérésre szólítja föl őket, ami nélkül nem lehet belépni az Országba. De szóval és tettel megmutatja nekik Atyja határtalan irgalmát irántuk, és a határtalan „örömöt", mely „az égben lesz egyetlen megtérő bűnös miatt" (Lk 15,7). E szeretet legfőbb bizonysága életének föláldozása „a bűnök bocsánatára" (Mt 26,28).

546. Jézus példabeszédek által – melyek tanításának jellegzetességei – hív arra, hogy belépjünk az Országba. Általuk hív meg az Ország ünnepi lakomájára, ugyanakkor radikális döntést kíván: az Ország elnyeréséért az embernek mindent el kell ajándékoznia; a szavak nem elegendők, tettekre van szükség. A példabeszédek szinte tükröt tartanak az ember elé, melyben fölismerheti: sziklás talajként vagy jó földként fogadja-e be az igét? Mit kezd a kapott talentumokkal? A példabeszédek lényegi magva Jézus és az Ország jelenléte a földön. Az embernek be kell lépnie az Országba, azaz Krisztus tanítványává kell lennie, hogy „megismerje a mennyek országának titkait" (Mt 13,11). A „kívülállóknak" (Mk 4,11) minden rejtve marad.

2653. Az Egyház figyelmeztet minden Krisztus-hívőt, hogy „a Szentírás gyakori olvasásával szerezzék meg »Jézus Krisztus fönséges ismeretét« (Fil 3,8). (...) Arról azonban ne feledkezzenek meg, hogy a Szentírás olvasását imádságnak kell kísérnie, így lesz belőle beszélgetés Isten és ember között; mert »amikor imádkozunk, Őhozzá beszélünk, és amikor az isteni kinyilatkoztatást olvassuk, Őt hallgatjuk«."

2654. A lelki élet atyái parafrázissal magyarázva a Mt 7,7-et, így foglalják össze az imádságban Isten igéjéből táplálkozó szív fölkészültségét: „Ha olvastok, keressetek és az elmélkedésben találni fogtok; ha imádkoztok, zörgessetek, és a szemlélődés által megnyittatik nektek."

2660. Isten országa titkainak – melyeket az Atya a „kicsiknek", Krisztus szolgáinak, a nyolc boldogság szegényeinek nyilatkoztatott ki – egyike: a mindennapi eseményekben és minden pillanatban imádkozni. Jó és igazságos azért imádkozni, hogy a béke és az igazság országa a történelem folyamán megvalósuljon; de ugyanilyen fontos, hogy az imádság hassa át az egyszerű, mindennapi helyzeteket. Minden imaforma lehet az a kovász, melyhez az Úr Isten országát hasonlította.

2716. A szemlélődő ima Isten Igéjének meghallása. Ez a meghallás egyáltalán nem passzív, hanem a hit engedelmessége, a szolga föltétlen szófogadása és a gyermek szerető odasimulása. Részesedés a szolgává lett Fiú „Amen"-jében, és az Ő alázatos szolgálóleányának „fiat"-jában.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA EVANGELIUM VITAE KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

100. Az élet új kultúrájáért tett nagy erőfeszítéseink közepette a Krisztusba vetett bizalom erősít és lelkesít bennünket, aki tudja, hogy a mennyek országához hasonlóan az élet Evangéliuma is növekvőben van és bőséges termést hoz. Kétségtelenül ijesztő az aránytalanság a „halál kultúráján" munkálkodók kezében lévő sok és hatalmas eszköz és azon lehetőségek között, melyekkel az „élet és a szeretet kultúrájának" terjesztői rendelkeznek. Mi azonban tudjuk, hogy bízhatunk Isten segítségében, akinél semmi sem lehetetlen.

E szívbéli bizonyossággal és minden férfi és nő sorsáért aggódva ismétlem meg ma mindenkinek, amit az őket fenyegető veszedelmek közepette nehéz feladataikkal küzdő családoknak mondtam : sürgetően szükségünk van az életért szóló nagy imádságra szerte az egész világon. Minden keresztény közösségből, csoportból vagy társulásból, minden családból, s minden egyes hívő szívéből – a megszokott és külön ezért mondott imádságokban – szálljon föl Istenhez, az élet Teremtőjéhez és szerelmeséhez a buzgó kérés. Maga Jézus mutatta meg, hogy az imádság és a böjt a fő és leghatásosabb fegyver a gonosz erői ellen, és mondta tanítványainak, hogy egyes ördögök másként nem űzhetők ki. Alázattal és bátran kezdjünk újra imádkozni és böjtölni, hogy elnyerjük, hogy a Magasságból jövő erő lerontsa a család és a hazugság falait, melyek oly sok fivérünk és nővérünk szeme elől takarják el az életellenes magatartások és törvények romlott természetét, és nyissa meg szívüket a szeretet és az élet civilizációját szolgáló vágyakra és elhatározásokra.

FERENC PÁPA EVANGELII GAUDIUM KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

22. A szónak olyan lehetőségei vannak, melyeket nem láthatunk előre. Az evangélium olyan magról beszél, mely, ha elvetették, önmagától növekszik, akkor is, amikor a földműves alszik (vö. Mk 4,26-29). Az Egyháznak el kell fogadnia a szó e felfoghatatlan szabadságát, mely a maga módján, különféle formákban hatékony, annyira, hogy gyakran felülmúlja előrelátásunkat és széttöri sémáinkat.

FERENC PÁPA ÜZENETÉBŐL A TÖMEGTÁJÉKOZTATÁS 51. VILÁGNAPJÁRA

Hogy bevezesse tanítványait és az embersokaságot ebbe az evangéliumi mentalitásba és megfelelő „szemüveget" adjon nekik a meghaló és feltámadó szeretet logikájának megértéséhez, Jézus példabeszédeket használt, amelyekben Isten országát gyakran hasonlította a maghoz, amelynek életadó ereje éppen akkor szabadul fel, amikor meghal a földben (vö.: Mk 4,1-34). Isten országa egyszerű erejének közvetítéséhez nem azért használ képeket és metaforákat, hogy csökkentsen valamit annak fontosságából, sürgető

voltából, hanem egy olyan irgalmas közlési forma az, amely a hallgatónak szabad „teret" enged arra, hogy befogadja és önmagára is vonatkoztassa. Ezen túl kiváltságos útja ez annak, hogy kifejezze a húsvét misztériumának végtelen méltóságát, hagyva, hogy a képek – nem annyira a fogalmak – közvetítsék a Krisztusban való új élet ellentmondásos szépségét, amelyben az ellenségesség és a kereszt nem meghiúsítják, hanem megvalósítják az Isten általi üdvözítést; amelyben a gyengeség erősebb minden emberi erőnél; amelyben a bukás az előjátéka lehet minden dolog legnagyobb beteljesedésének a szeretetben. Éppen így érik be és mélyül el Isten országának reménysége: „olyan, mint az az ember, aki magot vet a földbe. Utána, akár alszik, akár ébren van, éjjel vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökik" (Mk 4,26-27.)

Isten országa már köztünk van, ahogy egy mag el van rejtve a felületes tekintetek elől, és amelynek növekedése csöndben történik. Akinek a szemét megtisztította a Szentlélek, meg tudja látni a mag kicsírázását és nem engedi ellopni az Isten országában való örömét a mindig jelenlevő konkoly miatt.

FERENC PÁPA ÜZENETÉBŐL A HIVATÁSOK 54. VILÁGNAPJÁRA

Természetesen nem kevés kérdés merül fel bennünk, amikor a keresztény misszióról beszélünk: mit jelent az Evangélium misszionáriusainak lennünk? Ki ad nekünk erőt és bátorságot az igehirdetésre? Mi az Evangélium logikája, amelyből merítenünk kell? Ezekre a kérdésekre úgy tudunk választ adni, ha elmélkedünk három evangéliumi jeleneten: Jézus küldetésének kezdetén a názáreti zsinagógában (vö. Lk 4,16-30); azon az úton, amelyet a feltámadt Jézus tesz meg az emmauszi tanítványok társául szegődve (vö. Lk 24,13-35); végül a magról szóló példabeszéden (vö. Mk 4,26-27).

Végezetül fontos megtanulni az Evangéliumból az igehirdetés stílusát is. Nem ritka ugyanis, hogy a legnagyobb jó szándék mellett enged az ember a hatalom kísértésének, a prozelitizmusnak vagy a türelmetlen fanatizmusnak. Az Evangélium ezzel szemben arra tanít, hogy utasítsuk el a siker és a hatalom bálványozását, ne aggódjunk túlzottan a struktúrák miatt és engedjük el az aggályainkat, amelyek inkább a hódítás, semmint a szolgálat szelleméből fakadnak. Az Isten országának magva, noha kicsiny, láthatatlan és olykor jelentéktelen, csendben növekszik Isten szüntelen munkálkodásának hála: „Isten országa olyan, mint az az ember, aki magot vet a földbe. Utána, akár alszik, akár ébren van, éjjel vagy nappal, a mag kicsírázik és szárba szökik, maga sem tudja hogyan" (Mk 4,26-27). Ebben bízzunk tehát elsősorban: Isten meghaladja várakozásunkat, meglep bennünket nagylelkűségével, és megadja, hogy munkánknak gyümölcse legyen, az emberi hatékonyság számításain túlmutató módon.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Az *első olvasmányban* (Ez 17,22-24) a nagy cédrusfa tetejéről vett hajtás, amit Isten elültet, és ami később gyümölcsöt termő nagy fává terebélyesedik, a zsidó népet jelképezi, amelyet az Úr kiszabadít a fogságból és hazavezet. Tehát ebben a szép képben az Úr szabadító tettének és gondviselésének reményteli üzenete szólal meg jelképesen.

A *válaszos zsoltárban* (Zsolt 91,2-3.13-14.15-16) a libanoni cédrusokhoz hasonlóan növekvő és gyümölcsöt hozó pálma annak az igaz embernek a szimbóluma, aki Isten törvényei szerint él és mindig dicséri az élet Urát: „Mennyire jólesik nékem, tégedet, Uram, hálával dicsérnem."

Az *evangéliumi szakaszban* (Mk 4,26-34) a mag, a vetés és a mustármag fejlődéséről olvasunk, ami Isten Országának a növekedését, erejét jelképezi. Ennek fényében mind az első olvasmányban, mind a válaszos zsoltárban hallottak még teljesebb megvilágítást kapnak: a nagy cédrusfáról vett és elültett hajtás az Egyház szimbólumáva válik, amely Isten kegyelméből és az Úr szavát megtartó és élő, hívő emberek által gyarapszik. Erre az isteni szeretetre és gondviselésre való ráhagyatkozásra és az ajándékba kapott élet felelős megélésére hív Szent Pál apostol a második olvasmányban: „Bizalom tölt el minket" (2Kor 5,6-10), illetve a *szentmise első könyörgése* is: „Istenünk, benned bízók erőssége, nélküled semmit sem tehet a gyenge halandó. Kérünk, add nekünk mindenkor kegyelmed segítségét, hogy jó szándékkal teljesítsük parancsaidat, és cselekedeteinkkel megnyerjük tetszésedet."

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Tekints le, Isten (611)
http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/211/gr/784/tekints-le-isten-protector-noster

Az igaz hitben végig megmaradjunk (213)
http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/136/cantio/130/az-igaz-hitben-vegig-megmaradjunk

GITÁROS ÉNEKEK

Sillye Jenő: A Magvető
https://www.youtube.com/watch?v=e2IHP2lwl1A

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

A repedt korsó

Kínában egy vízhordónak volt 2 nagy cserépedénye. Annak a botnak egy-egy végén lógtak, amit a nyakában hordott. Az egyik edényen volt egy repedés, míg a másik tökéletes volt, és mindig egy teljes adag vizet szállított. A pataktól a házig tartó hosszú séta végén a megrepedt edény már csak félig volt vízzel. Két teljes évig ez így ment, minden nap. A vízhordó már csak másfél edény vizet szállított vissza a házba. Természetesen a tökéletes edény büszke volt a teljesítményére, hiszen tökéletesen csinálta. De a szegény törött cserép szégyellte a tökéletlenségét, és nyomorultnak érezte magát, hogy csak feleannyit tudott teljesíteni. A két év keserűség után, egyik nap megszólította a vízhordót a pataknál.

– Szégyellem magam, mert a víz szivárog belőlem egész úton hazafelé. A vízhordó így válaszolt a cserépnek:

– Észrevetted, hogy virágok az ösvényen csak a te oldaladon teremnek, s nem a másik cserép oldalán? Ez azért van így, mert én mindig tudtam a hibádról, és virágmagot szórtam az ösvénynek erre az oldalára. Minden nap te locsoltad őket, amíg visszasétáltunk. Két éve leszedem ezeket a gyönyörű virágokat, hogy az asztalt díszítsem velük. Ha nem lennél olyan, amilyen vagy, akkor ez a gyönyörűség nem ragyogná be a házamat.

A legszebb könnycsepp

Sok szép mesére emlékszem gyerekkoromból. Legszebbnek tűnik mégis az a mese, amelyet nagyanyámtól hallottam. Leírom, hogy ti is gyönyörködjetek benne: Réges-régen történt: angyalt küldött a földre a Jó Isten, hogy vigye fel az égbe a legszebb könnycseppet. Az angyal bejárta az országot, világot. Végre rátalált egy özvegy édesanyára, aki egyetlen gyermekének koporsója felett hullatta könnyeit. Minden könnycseppje igazgyöngynek látszott, szikrázott rajtuk a napsugár. Az angyal azt gondolta, hogy könnyen teljesítette a feladatot. Túl korán örvendezett. Isten ugyan megdicsérte őt szorgalmáért, de azt mondta, hogy szebb könnycsepp is van a világon.

Az angyal ismét útnak indult. Másodszor egy ártatlan kisfiú könnyét vitte az égi trónus elé, de ezzel sem teljesítette feladatát. Újból a földre röppent. Villámgyorsan gyűjtögette a legkülönbözőbb könnycseppeket: Hálakönnyből, keserű csalódásból kihullajtottat, bánatos édesapáét, szomorú édesanyáét, haldokló emberét... Isten azonban mindezekre azt válaszolta: szebb könnycsepp is van a világon!

Szomorú volt az angyal, mert nem tudta teljesíteni Isten kívánságát. Bele is fáradt a sok keresésbe. Betért egy templomba pihenni. Úgy gondolta hiába minden igyekezete, a legszebb könnycseppre soha sem talál rá. A templom félhomályában egyszer csak egy embert vett észre, aki félrehúzódva keserűen zokogott. Saját bűneit siratta, nem talált vigaszt, mert átérezte szörnyű tettét: az Istent bántotta meg. Ezért folyt a könnye, és meleg esőként áztatta a poros követ. Az angyal nyomban mellette

termett: szemkápráztatóan ragyogott valamennyi könnycsepp, miközben tarsolyába gyűjtögette őket. Érezte, hogy végül mégis sikerül teljesítenie a rábízott feladatot. Valóban a könnycseppek oly szépek voltak, hogy az angyal nem tudta levenni róluk a tekintetét.

Amikor a könnycseppekkel odaállt a Jó Isten elé, dicséretben részesült. Isten így szólt hozzá:

– Látod nincs szebb ragyogás, nincs aranyosabb fénysugár, mint ami a bánat könnyéről verődik vissza. Mert a bánat fakasztotta könnycseppek igaz szeretetről tanúskodnak, és csillogásukkal a bűntől megmenekült szabad ember szépségéről győzik meg a világot. A bűntől felszabadult ember az örökkévalóság fényét sugározza.

Nagyanyám így fejezte be a meséjét: Ha vétkezel, szállj magadba és őszintén bánd meg bűneidet! Isten a megtérő bűnösnek mindig kész megbocsátani. Ez már nem mese, hanem örömteli valóság.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– Növekszik-e általam az Egyház?

– Rábízom-e magamat Isten gondviselő szeretetére?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, benned bízók erőssége, nélküled semmit sem tehet a gyenge halandó. Kérünk, add nekünk mindenkor kegyelmed segítségét, hogy jó szándékkal teljesítsük parancsaidat, és cselekedeteinkkel megnyerjük tetszésedet. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy rád hagyatkozva és a te erődben bízva mindig megtartsuk és megéljük szavadat, s így általunk is gyarapodjék az Egyház! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

A mag kicsírázik és szárba szökken, maga sem tudja hogyan.
(Mk 4,26-34)

(Forrás: Shutterstock)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy…

– a növekedést Isten adja. Így bátran rábízhatom magamat.
– az Úr szeretetének ereje mindig győzedelmeskedik.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy…

– hallgassam figyelmesen Isten szavát, és annak fényében éljek.
– életem legyen Jézusról szóló tanúságtétel.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 11. vasárnap („B" év)
Borítófotó © Shutterstock

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:
– liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
– a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
– latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
– további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)
Nagy Szent Gergely és Aranyszájú Szent János kommentárját a Bibbia dei Padri olasz nyelvű kiadvány alapján Rácz Dávid fordította.
Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)
Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)
A repedt korsó – http://users.atw.hu/gyhplebania/news.php?item.40.1
A legszebb könnycsepp – http://users.atw.hu/gyhplebania/news.php?item.9.1

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzsenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021
7621 Pécs, Dóm tér 2.
E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu
Honlap: lectiodivina.hu